

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1-ső szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Értéktelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszo-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsór tér-
fogata . . . 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezélszerűben posta-utalvány utján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Petőfi emlékezete.

A legnagyobb magyar lyrai költő halálának felszázados évfordulója országos ünnepe volt a magyarnak, s a kegyeletes emlékezés oltárán áldozott a mi hazafias és lelkesen érző közönségünk is.

A szabadság halhatatlan dalosának, Petőfi Sándornak emléke, melyet július 30-án ünnepeltünk, él és elni fog minden magyar szívében, s a segesvári harcstéren kiszendvedett hős dalnok emlékét most — egy felszázados múltán — impozánsan, az ő nagy nevéhez méltóan ünnepelte a magyar nemzet.

Az országos ünnepélyben mi is részt vettünk. Vármegyénket a segesvári ünnepélyen *Komáromy István* megyei aljegyző és *Dr. Szeless Ödön* megyebizottsági tag képviselték, városunkban pedig szép ünnepély keretében méltatták a nagy költő emlékét.

Az épületeket fellobogózták s vasárnap délután a „Széchényi-kert”-be zárandokolt a nagy közönség, hol a kaszinó által rendezett ünnepélyen vett részt.

A fedett tánchelyiséget és környékét elárasszotta az ezrekre menő közönség. A pódium közelében Petőfi megkoszorozott mellszobrá mellett foglalt helyet *Hámos László* vármegyénk főispánja, *Lukács Géza* megyei főjegyző, *Szabó György* polgármester, *Kubinyi Aladár* törvényszéki elnök *Baksay István* kir. tan. stb. stb.

Az ünnepélyt a dalárda nyitotta meg, mely *Váry János* karnagy vezetése mellett a „Hymnusz”-t énekelte el, majd *Kubinyi Aladár*, a kaszinó elnöke, rövid beszéddel megnyitotta az ünnepélyt.

Ekkor ifj. *Törkölty József* szavalta el Petőfi „Egy gondolat bánt engemet” . . . kezdetű költeményét. A szép, értelmes szavaltat nagy hatást

keltett, s a közönség élénk éljenzéssel fejezte ki tetszését.

Ezután az ünnepi szónok *Dr. Veres Samu* főgymn. tanár lépett az emelvényre s felolvasta tartalmas, nagy gonddal kidolgozott alkalmi művét, melyvel eddigi szép sikereit is tulszárnyalta. A Petőfiről szóló — minden részében magas szárnyalású — megemlékezés így hangzik:

Ha azt a kérdést intézném ma ehhez a fényes gyülekezethez, mely minden intelligenciája és hazafias lelkesedése daczára is csak egy parányi sziget a népek tengerében, hogy miért öltött ünnepi ruhát? miért érzi szívének hevesebb dobogását . . . ? — ha most valaki azt kérdezné tőlem, hogy miért vagyok elfogódott, miért érzem magamat annyira megilletődve, hogy a hang is majdnem reszkette tör ki ajkaimon: a felelet mindkét részről egy és ugyanaz volna. A magyar nemzeti géniusz győzelmének jubileumi ünnepe van ma, mely a legnagyobb magyar lyrikusnak, a világirodalom egyik legnagyobb alakjának halotti poraiból éledt föl. A szellem a világ szemei előtt örökre rejtve levő és pontosan soha meg nem jelölhető sirból tört ki s egyre növekvő ragyogásával elárasztott egy népet, egy térs országot s ma már az egész világ gyönyörködik fényében.

Ennek a fénylő szellemnek mutatja be hódolatát az a nemzet, mely érzi, tudja, hogy ujjáébredésének, megerősödésének egyik leghatalmasabb tényezője volt az ötven év előtt elesett költő — s esoda-é, hogy szívem elfogódik s mély megilletődést érzek lelkemben akkor, mikor arra a nemes feladatra vállalkozom, hogy a nagy költő magasatos alakját halvány szavakkal önök előtt lerajzoljam s a magyar haza e töredék, de hazafiságában törhetetlen polgárságának koszorújával felékesítem!

A kép, melyet rajzolni akarok, halvány lesz, — de színt és fényt fog adni annak az önök művészi jósága s bizonyára meg-megnyugtató lesz mindnyájok szívére az az igazság, mely nekem is egyedüli mentésem, hogy mindig kisebb az áldozó az oltárnál, az imádkozó az imádott tárgynál.

I.

Sokáig tűnődtem azon, vajjon a nagy költő emlékezetére szentelt mai ünnepély fontossága, hogy úgy mondjam fensége igényli e azt, hogy a költő szellemi működésével annyira összeforrt életpálya részletes leraj-

egy egész nemzet imádata, érzése, gondolata, lelkesülése idézte fel szellemét Segesváron.

Már napok óta özönlik a nép közelből és távolból, ezren és ezren sietnek a hely felé, a hol Petőfi Sándor, nemzetének szabadságaért a martirhalált kiszendvedte.

Az ünnep reggelén percenként robognak be újabb és újabb vonatok.

Budapestről két külön vonat jön a kormány, a törvényhozás, a tudomány, irodalom, művészet, egyetemek, törvényhatóságok és városok képviselőivel. — Mindkét vonat ezrével szállítja a küldöttek előkelő tömegét és mindennek jelentőségét az ad, hogy a magyar kormány ez ünnep keretét minél szélesebbé óhajtva tenni, két külön gyorsvonatot adott rendelkezésre, a melyek ingyen szállították a küldötteket oda és vissza.

Azután robogtak be a Székelyföldről jövő vonatok, Petőfi arezképével díszítve, ezrével hozva az Ugron Gábor által vezetett nemes székelyeket; ötezeren álltak fel Ugron Gábor vezetése alatt: elől kürtöseik, aztán kettős-rendekben jött méltóság teljes nyugalommal az 5000 székelyférfi, egyforma ruhában, s csak a fegyver hiányzott kezükből, hogy magunk előtt lássuk a halált megvető 1848—49-iki székely csapatokat.

Most is harezolni jöttek, de nem véres csatákat, hanem a szabadság békeünnepén a magyar nemzeti lét eszményeiért, megörökíteni óhajtva ország és világ, s a magyar nemzetség ellenségei előtt, hogy 50 év múlva a székelység emelkedve vagyonban és műveltségben, hazafisága és önfeláldozása nem csökkent, hanem régi nemes, fenkölt, szelleme változatlan.

Aztán előállottak a magyar állam vonatai a segesvári pályaudvarban és ezek a vonatok mindenkit kivétel nélkül, igazolvány nélkül szállítottak ingyen a fehéregyházi csatáéhoz, a Petőfi-oszlophoz.

Magnások, tudósok, írók, törvényhozók, és más képviselők, a nép egyszerű fiai, és a koldusok együtt, külfölség nélkül, mint egyenlő polgárok egyenlően mehettek, teljesen összekeveredve, minden korlát leromboltatván, a szabadság, testvériség és egyenlőség aegise alatt eme szép eszmék martiriumának színhelyére.

Künn a csatatéren az emberek ezrei mély megilletődéssel álltak körül az emlékoszlopot, a melynek tetején kiterjesztett szárnyakkal, karddal a szájában ül egy turulmadár, kimeresztí szemét, élesen tekint az csatatérre, mintha keresné a nyomtalanul eltűnt Petőfit!

zolása által újra emlékezetbe idézzem azt, a mit ma már minden művelt magyar ember úgy is tud.

Ki volt Petőfi? hol született? kik voltak szülői? miféle lelki táplálékot szívott magába, míg szellemének soha el nem halványuló fátyla felgyult, hogy nemzetének örökidőkig fénykéve legyen? Vajjon Kis-Körös, Félégyháza, Aszód, Selmeczbánya, Pápa, a tanulói pályafutásnak gócpontjai, melyek a nagy költő gyermek- és ifju éveinek tanúi valának, annyi gyújtó anyagot szolgáltatnak e fénylő lélek tüzéhez, hogy anélkül Petőfi költészetét talán meg sem érthetnők . . . ?

Ne feleljünk most e kérdésekre. E pillanat az, melyben az ünnepítő lélek egész valóját az előtte megjelent kép gyönyörrel teljes szemléletére áldozza. Ne törődjünk most azzal, hogy a tenger szörnyei elől menekülő kagyló minő kinok árában izzadja ki drága gyöngyökké dermedő verejték cseppjeit; elég az, hogy egy pillanatra gyönyörködünk bennök. Nem törődünk azzal, hogy Tizian, vagy Paolo Veronete a szenvedéseknek minő iskoláján mentek keresztül, míg vásznaikra leheltek azokat a szemképrázató festményeket, melyekben ma a művelt világ százezrei találják gyönyörűségüket.

E pillanatban összesűrűsödik lelkünk előtt mindaz, a mi Petőfi tüneményes alakját testben és lélekben ragyogó tűzszloppá varázsolta át, — látjuk őt a magyar nemzet egén fellobogni — és látjuk azt, a mi benne földi volt, eltűnni örökre az utókor fürkésző szemei elől; és ime az a kép, mely most előttünk lebeg: sovargó lelkünk Mekkája, a mely felé imádkozó gondolatokkal fordulunk, kérjük, hogy jelenjen meg előttünk a maga fényességében s mint a magyar nemzeti géniuszunk testét öltött ideája, vezesse nemzetünket a tökéletesedés útján előre.

Tegyük le a tudomány szemüvegét egy pillanatra, — hisz a tudomány hosszú, s igen gyakran fárasztó úton vezet el minket a kitűzött célhoz. — ehelyett fogadjuk el utmutatását mai hazafias ünnepélyünk vezető szellemének, mely nem azt tárja fel előttünk, hogy az apró fénysugarak összeszővődéséből miként állott elő egy századokig el nem halványuló tűzszlopp, de felemeli lelkünket arra a magaslatra, hol eltűnik szemünk elől a hétköznapi világ s nem látunk egyebet, csak őt, a legnagyobbat, az eszményt, amint ott lebeg előttünk örökkéfényű ragyogásban, mint egy világító torony, mint egy fenséges utmutató nemzeti életünk zürzavaros tengerén. E fényes szellem csábító ereje vonta bűvös körébe ma a magyar nemzet

Ne keresd Petőfit, ne keressétek Petőfit, mert a hazafiság tűzlángoszlopának világításánál megtaláltuk őt.

A költészet és hazafiság hatalma megtele Petőfit itt, minden szó, minden gondolat azt bizonyította, hogy Petőfi megvan, sirhelye feltalálva van, ott van az minden igaz magyar ember szívében!

És hogy a sir a szívek rejtekében minél mélyebb legyen, magas szárnyalású szavakkal ásták a sirt az állambatalom, törvényhozás és a haza legjobb fiai az emberek szívében.

És mikor a szónok odaért, hogy Petőfire kimondta, hogy meg kellett halnod, mert te nem alkohtadt volna úgy se rabbilinsek szolgai jármában, meg kellett halnod, hogy a szabadság eszméinek megvalósítójává légy, az emberek ezreinek szemében gyászkonnyú ült, miket csak a költő megdicsőülésének gondolata tudott felszárítani.

Aztán jött a testvéresülés ünnepe. Testvéri jobbot nyújtott a magyar a nagy költő sirhelye felett a magyarral együtt ünnepelő szász és szerb testvéreknek, kik eljöttek velünk együtt egyesülve ünnepelni, és testvéri egyetértésben emelték óvast az oláhok ellen, — kik távol maradtak és hamar elfeledték, hogy Petőfi „honszerelmének és költészetének elragadó tüze” lángjaitól olvadtak szét az oláhságnak is a rabbilinsei.

Az emlékoszlop körül van a Petőfi ház, gróf Hailer Lujza, egy nagy honleány emeltette azt, teljesen be van rendezve, úgy a hogyan Petőfi költészetét sejteti, hogy ő otthonát magának berendezte volna itt.

Oly beszédes ez az otthon, hogy önkénytelenül keressük benne a még élő, de már elaggott Petőfit, — mert hisz miként Jókai, ő is élhetne.

Egy egy virágcsokrot adnak emlékül Erdély mágnáshölgyei, ott szedték a virágokat a fehéregyházi csatatéren elhunyt honvédek sirjairól.

A szabadság illatát terjesztik s ki-ki boldogan tüzi azokat mellére.

És hogy a múlt képe teljes legyen, szemben a honvéd-oszloppal egy magaslaton lebámul a sikra nagy talpatzatról a könnyező oroszlán, az ellenség vezérének, Skariatin herceg tábornok tetemeit őrizvén három orosz hadaggyastánnal.

Az oroszlán bánata az idők folyamán vigasztalódott, mert hisz az orosz tábornok helyett akadt száz más, de

T Á R C Z A.

Segesvár.

Irta: Dr. SZELESS ÖDÖN.

1899. július 30-án.

A nap hajnali sugarai aranyozták be a határhegyek első nyulványait, s vonatauk dübörgése visszhangzott a Királyhágó bérceitől; még néhány percz s ott vagyunk a Királyhágó szűk szorosában, a hol két bérz között a Sebes-Körös és a vasuti sínpárnak jut csak ki szorosán a hely, majd a vasuti sínpár is beszorul egy alaguton a hegy mélyébe, s a vonat ijeszítő moraja és a Sebes-Körös vizesésének sístergése közt lépünk be a bérzes Erdély historikus földjére.

Bérz bérzet, völgy völgyet követ, itt egy régi vár, amott egy régi város bilinesli le a figyelmet.

Föltűnik Kolozsvár régi fejedelmi pompájában, föl a tordai bércek a festői hasadékkal, a távolban a torozkói és szebeni havasok, egymásután követik egymást Nagy Enyed, Balázsfalva, Erzsébetváros, Medgyes, az erdélyi kultúra eme régi térszékei, utközben a Körösvölgyét a Szamosvölgye, ezt a Maros, majd ezt ismét a Küküllő völgye váltván fel.

Itt összeszorul hirtelen a völgy, bércek zárják el a kilátást, néhány merész kanyarulat, és egy füstös alagut, a völgy azontul kiszélesedik, és a vonat Segesvár elé kerül hirtelen. Mintha egy varázsütésre a rég elmúlt középkor egy városa jelent volna meg a szemlélő előtt.

A hegyes bércek természetadta szépségeivel versenyre kelnek a karesu középkori tornyok festői nyulványai, a régi ódon házak izléses külseje, a több százados ellentállást hirdető komor várfalak gyűrűje, a vár a maga művészi összhangjával, még magasabban a régi fellegrvár maradványaival.

Ez Segesvár képe és e szép képnek képezi koronáját a várfokán egy szobor, a mely körül ma egy lelkes és nagyjaiért rajongó nemzet rakja le kegyeletének virágait, szeretetének hódolatát.

Ott áll a várfokán *Petőfi Sándor* a magyar nemzetnek a nép lelkével, lelkének szabadságszeretetével egybeforrott költőjének szobra.

A nagy költő szelleme a csapongó szellő atomjaiba burkolódva ott szárnyal a szobor körül, ott, mert hisz

millióit s az ősei emlékét tiszteletben tartó nemzet ma szent áhitattal idézi föl lelkében ama nagy fiának alakját, kinek élete és költészete a Széchényi és Kossuth által megteremtett Magyarország nemzeti irányban való kiépüléséhez az első és legfontosabb anyagot szolgáltatotta.

II.

A művelt világnak van egy Petrarcaja, Byronja, Berangerje s egy Heinéja. A mi e négy nagy szellem együttvéve a germán és román népeknek: az a magyaroknak Petőfi. A szerelem édes szavú dalnok, a szabadság troubadourja, a legköltebb gondolatoknak, a legfelsőbb eszméknek teremője, minden emberi érzésnek, indulatnak, szenvedélynek legnemesebb kifejezője s a hazaszeretnek martir-halállal megpecsételt symboluma.

De nekünk magyaroknak még ennél is több.

Akkor, a mikor ő született, hazánkban egy a politikai, mint a társadalmi téren a legnagyobb kérdések vártak megoldásra. A romlásnak indult hajdan erős magyar, a rut sybarita-váz, kezdett újra éledni. Liberalisok, conservatívek, radicalisok a politikai életben, neologok, orthologok a nyelvtudományban, classicusok és romanticusok az irodalomban egymással kemény harcokat vívtak s a mai kor gyermeke, ki apái küzdelmeit kutató lélekkel fürkészi, őszinte szívvel vallja be, hogy az ellenfeleknek inteniő ugyanazok valának. Az ut különböző, de a cél egyforma: felszinen tartani a nemzetet a népek tengerében s biztosítani a magyar nemzet felsőségét jtt bent a hazában egy a társadalom, mint a politika s az irodalom mezéjén. Az ellentétek egy felséges célban kiélesedő harcot idéztek elő, mely több mint két évtizeden át, tartott csak addig míg kiforrott a vezérlő gondolat, mely a különböző táborban küzdőket egybe forrasztotta.

A társadalmi téren Széchényi, a politikai Kossuth s az irodalomban Petőfi voltak a nemzet vezérei. Nagy nevek, melyeknek kiejtésénél a leglazasabb gondolatok születnek az ember lelkében. Szinte nem tudjuk elhatározni, hogy e három nagy történelmi alak közül melyiknek tartozunk nagyobb hálával: annak e, ki minden vonalon a reformeszmék egész láncolatát indította meg s rámutatott arra az utra, melyen a nemzet boldogságát elérheti, ...? vagy annak, ki politikájával a harcok lángtengerébe sodorta nemzetünket, hogy abból főnixként kikelve, új életre ébredjen ...? vagy annak, ki a nemzeti eszmét költészetnek ellenállhatatlan erejével hirdette a nemzet aprajának-nagyjának s lankadást nem ismerő lelkesedésével megteremtette azt az egységet, mely ma hódító hadjáratát vivja, az ország térein és halmain?

És valóban, ha a nyugodt kritika szemüvegén át összevetjük az érdemeket, el kell ismernünk, hogy abból a rendkívüli eredményből, melyet — hazánk előhaladását tekintve, — az az ember, ki a felszinen levő eszméket nem tanulmányozta, még felfogni is alig bír — egyetlen tényezőnek sem szabad hiányoznia; mert a kivívott politikai helyzet s a reformok által átalakult társadalmi élet a nemzeti eszmét büszkén ápoló s híven visszatükröző nemzeti műköltészet nélkül csak egy élet- és szín nélküli kép, melyet összetart ugyan a keret, de a részletekben nincs meg a harmónia.

E harmónia megteremtésében találjuk meg Petőfi költészetének nagy jelentőségét.

Fejlődő irodalmunk a XVII. század óta kezdi elhagyni azt a talajt, melyből első virágzásának bimbói fakadtak. Tartalomban megmarad hazafiasnak, de külső formában s nyelvében idegen hatások alatt áll s már a XVIII. század végén annyira átalakul, hogy egy Csokonai, — kit az utókor nemzeti Phanteonunkban igen tiszteletreméltó helyre illesztett, — a maga korában a szalóknokból végkép száműzetett. A Virág és Berzsenyi által képviselt classicismus a gondolatok minden fenségé mellett sem volt alkalmas arra, hogy a magyar kedélyvilágot visszatükröztesse; idegen volt a hang s nem bírt rokonszenvet kelteni a forma sem, mely arra kényszeríté költőinket, hogy a magyar gondolkodásmódtól egészen

a mi elesett Petőfink helyett nem támadhatott fel más, és nem is fog soha!

Mély megilletődéssel vonulnak vissza az emberek a csatatéren át Segesvárra vissza, — a vár fokához, a Petőfi szoborhoz!

A magyar nemzet béke-ünnepének hadserege a nemzeti zászlók tömkelegének árnyában méltóságteljes nyugalommal vonul a megszentelt hantok felett, kegyelettel és vigyázva jár, mintha félne, hogy egy-egy lépésével a pihenő honvédek porait dálná szét. Lelke pedig a járó-kelőnek visszaröppen az 50 év előtti nap küzdelmei közé, hallja a csatakiáltásokat, az ágyúk dörgését, a honvédek halálhőrgését, a kozákok ijesztő vad üvöltését, látja, hogy Bem miként süti el az első ágyút, s hogy találja az mellen Skariatin orosz herceg tábornokot, mint esik az össze és mint liheg ezért boszut az orosz hadsereg!

Látja Petőfit, a mint elhagyatva az országuton menekül és vad kozák lándzsájával keresztül dőfi a nemzet legnagyobb költőjének ihletett szívét, látja a költő szívének piros vérét, a mint a csatateret vérkeresztséggel felavatja a szabadság Golgothájává.

Fel a nagy költő szobrához, hadd hulljon alapzatahoz annyi virág, a mennyit csak egy hálás nemzet országga gazdag virányairól letarolni tud!

Ott állunk Segesvár váromán, — és a nemzet dalosa a nemzeti fogadalmat éneklük:

"Hazádnak rendületlenül
Légy híve óh magyar!"

és hazafias esküt zengenek:

"A magyarok Istenére esküszünk,
Hogy rabok többé nem leszünk!"

Im a völgyből viszhangzik az 5000 székely hasonló esküje!

Itt a magasban, széttekintve a Küküllő völgyének síkján, nézve és keresve Petőfi sírját és a csatát emlékoszlopát, hódolva a nagy költő szobránál nemzeti gróniusának: — ezek és ezek közös imájába beleszóttuk Gömörmege küldötteiként! Bérezes vidékünk őszinte és igaz, a szív legbensőbb rejtekéből serkedő imáját: Petőfi emléke legyen áldott, szívünk, lelkünk legdrágább kincse, utódaink legbecesebb öröksége, a szabadság és magyarság nemzője!

eltérő nyelven fejezzék ki gondolataikat. Magára a nép nyelvére az elagott költészet és a magyar nemzeti állam-eszme e valóságos kinebányájára, kevés gondot fordítottak, még akkor is, mikor az utóbbkori romanticismus egén oly fényesen tündöklő csillagok jelenle meg, mint Kisfaludy Károly és Vörösmarty Mihály. E ragyogó alakok diességük teljes fényében usznak akkor, mikor ugy szólván a föld porából szent-jános-bogárként előáll egy kis fénylő pontocska, melynek előbb töredezett, később mindig intenzívebb sugarai egy új eszmét árasztanak szét a magyar irodalmi élet levegőjében s ez az, hogy a nemzeti és művészeti elemet költészetünk egyesítse, mert eskis ez által teheti meg az irodalom azt a szolgálatot, melyet a szellemi élet terén a hazá méltán megvárhat.

A fénylő pont, mely perczről-perczre növekedve, mindig szélesebb körbe szórta szét sugarait, Petőfi volt, kinek határtalan faj- és hazaszeretete által jutott diadalra az az eszme, hogy a „magyar irodalmi, társadalmi és politikai fejlődés eskis nemzeti alapon, a nemzeti érzés legteljesebb érvényesülése útján történhetik meg.“ (Wlassics.)

Kossuth politikai fundamentuma a nép volt; nép nélkül nincs hazá. De a magyar népet lélekben emelni kell Nemesak a társadalmi válaszfalakat kell lerombolni, hanem el kell háritani mindazokat az akadályokat is, melyek a nép és miveltebb osztályok egyesülését érzelmű és nyelvi tekintetben gátolják. Ez akadályok elháritására volt hivatva Petőfi költészete, mely a népek naiv gondolkozását nyelvvel együtt bevitte a kényes izlésű szalóknokba. — Eleinte visszautasították, hidegen fogadták, sőt maga a nagy műveltségű Vörösmarty is tartózkodva ismerte el Petőfi költői irányának jogosultságát. A nép azonban lelkesedett, s midőn megtudta, hogy az ő parasztdalai, melyeknek eddigi csak mezei munka közben vagy a fonóban és koresmákban mert hangot adni, meglették az utat a magasabb körök szívéhez is: rajongó szeretettel ölelte kebelére a jóformán még gyermekkorában levő költőt, a saját véréből való vért, ki azt az utat lánglelke sugallatában feltalálta. Az ő költészete volt az a káposcs, mely a nemzet fiait a hazá szeretetében összeforrasztotta. Missiót teljesített, melyet senki sem vállalt volna magára az ő költői képességei nélkül.

Ezért mondjuk, hogy nekünk magyaroknak több ő mint Petrarca, ki Lauráját vonta költészetének fénykörébe, — több mint Beranger, a bus francia dalnok, ki tiszteletet szerzett nemzete irodalmának, — több, mint egy Byron, ki saját fájdalmának egy egész világ szemé előtt tudott színt és fényt adni, — több, mint egy Heine, kinek a maró guny és szatira hangján kiöntött szenvedései és lelki kínai az egész művelt világ olvasóközönségének rokonszenvét nyerték meg. Nekünk mindezeknél együttvéve több Petőfi, nemesak azért, mert költészetében elsőrangú tulajdonságok nyerne kifejezést, melyeket a világirodalom egyetlen alakjában sem találunk föl együtt, nemesak azért — mondom — mert e költői tulajdonságainál fogva a nagyok között is legnagyobb volt, de különösen azért, mert egyénisége, mint költészete a magyar politikai és társadalmi élet átalakulásának korszakában oly hatásos tényező volt, melyet még az oknyomozó történelem is főfontosságának tart.

Már tanuló korában szabadságról álmodozik s álmanak bűvös képei valósággal megelevenednek küzdelmes életében: eszméket sugallnak, kezébe adják a tollat, bántára teszik a koldustarisznyát, oldalára kötik a kardot s elkísérik egészen a segesvári csatáig. E rajongó hazá- és szabadságszeretettel hirdette ő, tisztán hazafias költeményein kívül, szerelmi és bordalaiban, költői rajzaiban, elbeszéléseiben, genre-képeiben, balladáiban, sőt még drámai kísérleteiben is — s így nem csodálkozhatunk azon, hogy érzései s egész gondolatvilága ráragadtak az ő hí olvasóközönségére, a föld népére, mely ihletett lélekkel olvasta vagy hallgatta a költő élő előadásában azokat az ódákat és himnuszokat, melyek a nemzet szízeit önézre tanították s a zsarnokság elleni védelemre ösztökélték. Kossuth kipattantotta az eszmét s törhetlen hűséggel közdött érte a politikában; Petőfi az elszórt magvakat plántálgatja, ápolja s az ő hervadhatlan érdeme az, hogy a szabadságszeretet fája a magyar nemzet szívében kiirthatatlan gyökeret vert. — „Talpra magyar“ nélkül nincs márczius 15-ike s míg évről-évre e legnagyobb nemzeti ünnepünk megújul, a Petőfi alakja is megelevenedik a magyar ifjuság lelkében, s ott nemesak mintaképpé, hanem valóságos oltárrá, bálványává magasztosul, melynek számolyára szívének legszentebb érzelméből font koszoruját lerakja.

III.

De hiányos volna a kép, ha még néhány vonással nem jellemezném azt a költészetet, mely oly csodálatos hatást gyakorolt népünkre. Nem ismerünk költőt a világirodalomban, kinek írói működése oly szoros kapcsolatban volna életével, mint Petőfié. Verseinek sorrendjéből s keletkezésük idejéből kiolvashatjuk élettörténetét s feltáruinak előttünk azok a lelki processusok, melyeken érzései és gondolatai átszűrődtek.

Rendkívül hangulatos költő, kinek életében nincs egyetlen esemény, helyzet, tárgy, mely versírásra ne hangolná s emellett őszinte, természetes, bizalmas, mi által olvasóját lebilincseli. Érzelmű mély, képzelete gazdag, majdnem féktelen. Minden költő társai között ő fejezte ki leghívebben a kor lelkét, a nemzeti geníusz, a demokratia eszméit — s ezért magyarosabb is minden társainál. Fantáziájának csodálatos erejével még a legegyszerűbb tárgyakat is költői színbe öltözteté. A kutyák dala, Farkasok dala, Anyám tyúkja, A kisbéres, nagyobb-szerű alkotásai mellett mindmegannyi gyöngyszemek, melyekben a mily egyszerű és kiesnyesnek látszik a tárgy, ép oly fenséges gondolatok nyerne kifejezést.

Írói működése mindössze öt évre terjed, mert rendszeren és állandóan csak 1844-től kezdve dolgozott; de e rövid öt év elég volt arra, hogy rohamos költői fejlődésnek útjában nevé halhatatlanná tegye. Egyetlen költő a világirodalomban, ki 26 éves koráig bevégzett tökélyű remekműveket alkotott s termékenységgel is felülmúlt mindenkit. — Egyetlen, kinek e rövid működése is a magyar irodalom és izlés fejlődésében korszakalkotó. Új tárgyakat hódított s új érzelmű forrásokat nyitott meg a magyar lyrának; az ő lantja teszi meghatóvá a gyermeknek szülői iránt való szeretetét, — ő avatja költői eszményképpé a szöghaju és nefelejt szemű leánya helyett a feleséget, az ő fantáziája népesíti be költői alakokkal

a máskülönbön egyhangu alföldet — és a mi egyik legszébb vonása költői jellemének: a lángoló hazá- és szabadságszeretet érzelmét az ő lantja ültette be a nemzet szívébe, az ő hívó szózata állította talpra a magyart, hogy megesküdjék szabadságának kivívására. Ő egyesítette költészetében a nemzeti és művészi elemet s ez által eldöntötte a classicusok és romantikusok között évtizedek óta tartó küzdelmet, mert az általa megjelölt iránynak híveivel Tompa és Arany is hozzászögdöttek. A népköltészet által használt külső formák s az azokban nyilvánuló népies szellem felhasználásával ő teremtette meg s emelte művészi magaslatra a specificus magyar népdalt, költészetünknek a legszebb s legnemesebb mezei virágát, melynek jugsultságát ő előtte sem az irodalom, sem a miveltebb társadalom elismerni nem akarta. Költészetében, bármily tárgyról dalol is, ideális erkölcsi magaslaton áll.

Énnyi fényes költői tulajdonságai mellett vannak árnyoldalai is; így fantáziája néhol a szertelenségig csapong, — erős subjectív érzéseivel fogva epikai költeményeiből hiányzik a tárgyilagosság, de még e hiányok is erős költői vénájáról tanuskodnak.

Mint minden nagy szellemet, a népek százezrei rajongó szeretettel környezték — a gláre kesztyűs poéták, kiket elhomályosított, gyűlölték, de az igazi nagy lelkek, mint Arany és Vörösmarty, őszinte barátsággal ölelték keblükre. Változatos életpályája alatt megfordult az ország minden részében.

Igy két ízben járt Gömörmegejében is. Először 1845. május 27-én jött Rimaszombathá, hol felkereste régi barátait, Berecz Károlyt, Huszt Jánost és Széplaky Lajost, kiknek társaságában kirándult Gortva-Kisfaludra Adorján Boldizsárhoz, majd Várgedére Kubinyi Rudolffhoz. Május 29-én választották meg a 22 éves ifjut Gömörmege táblabírájává, mely czímet egyszer a Vahot Imréhez írott levelében használta is. Így a nagy költő rövid életpályája alatt az egyetlen megítéltelő kitüntetést vármegyénk közönségétől nyerte.

Második gömöri útja Tompához vezérelte Bejébe, honnan a két nagy költő együtt látogatta meg a fenséges murányi várat 1847. július első napjaiban.

De ismerték őt a Székelyföld berezei között ép ugy, mint a Bakony és Vértes aljában. — Hírveve azonban nem maradt az ország határain belül; műveit még életében lefordították németre (1846). — s azóta az összes európai nemzetek ismerik és becsülik. Költeményei csak idegen nyelven 40 kiadásban jelentek meg. Ezek között német 11, angol 4, francia 5, olasz 2, lengyel, oláh, örmény, szerb, horvát, orosz, svéd, stb. 1—1. kiadásban hirdeti a magyar költészet diességét.

IV.

A mai napon országszerte rendezett ünnepélyeken Petőfi szelleme megjelent a magyar nép előtt.

A nagy emberek alakjának s nemes tetteinek hü őre, az emlékezet, hívta elő, hogy gyönyörködjünk benne. Nem gyászünnepély ez, melyen az elmulás sötét gondolatai borítják be lelkünket, hanem a halhatatlanság ünnepe, a költői szellem apotheosisa, melynek fényt a népek millióinak hálás kegyelele nyújt.

„Nem hagyhat senki szebb örökséget maga után, mint azon emléket, melyet az utókor áldva hordoz kebelében.“ Költők, művészek műveikben élnek s századok múltán is hatnak, alkotnak. Ők egész korszakok érzelmeinek, gondolkodásának kifejezői; tükrök, melyekben nemzetek öröme és fájdalma sugárzik vissza, őrtálló a szabadságnak, buzdító a esügedőknek, vigasztaló az üldözötteknek, balsamot nyújtó gyógyító a kétségbeesett lelkeknek, örök bolygó tüzei az időnek. Ezért halhatatlanok! mert

„mint a Mózes bokra hajdan
A dalnok-szív ég olthatatlan
De soha ki nem ég.“ (Arany J.)

Hadvezérek és államférfiak alkotásait összerombolja az idő; egy Nagy Sándor, Julius Caesar, Hannibál, Napoleon oly dolgokat vittek véghez, melyeket a mai kor gyermeke csodákkal határos mesének tart, de hol vannak ma azok a nagy alkotások? Ninive romjain évezredes porréteg takarja el egy ősi nép diességét, — Trója csak volt s ma már helyét sem tudja megjelölni ... míg az a vak koldus, ki Kis-Ázsia partjain tengette nyomorult életét*, a rongyai alól kisugárzó eszméivel évezredek classicus műveltségének lett kiapadhatatlan forrása; az a straffordi mészáros**, kiről kartársai csak annyit tudtak, hogy az ökröt letudja ütni, a világ egyik legnagyobb szelleme, kinek alkotásai túlélik az időt.

És így a Kis-kőrösi mészáros fia is, ki éhség és lelki gyötrelmek között töltött el a földi létből annyit, a mennyit még egy gyermek ifjunak is kevesellenénk, ki megható igazsággal mondja önmagáról:

Boldogtalan voltam teljes életemben,
Csak az vigasztal, hogy meg nem érdemeltem ...

ez a boldogtalan ifju, ki attól félt, hogy ágyban, párnák közt fog meghalni, hányatott életének minden fázisában örökéletű eszméket és igazságokat hirdetve: egy nemzet szellemi életének lett vezérlő tűzszlopja, ki bár saját látnoki szavai szerint ott esett el a harc mezején, hol a szabadságért elhunyt hősokeket egy közös sírba ássák: a művelt világ polgárai előtt nem halt meg. Csak porhüvely omlott össze, mint szabadságharcunk legnagyobb áldozata, de lelke itt maradt közöttünk, sőt itt van kebelünkben is, mert érezzük azt a melegséget, melylyel szívünket megérintette, és érezzük kebelünkben kiáramlani azt a forró szeretetet, mely az ő emlékezetét a késő utódokba átplántálja ...!

Ez a meleg szeretet fogja hirdetni minden időben, hogy Petőfi nem halt meg s nem is fog meghalni, míg magyar él!

A szép beszédek lelkes éljenzés kísérte s a dalárda előadta a „Talpra magyar“t, mely után

Mészáros Jolán szavaltta el Jókai „Apotheosis“át. A hosszú költeményt mély érzéssel, igen szépen adta elő, s a lelkes hallgatóság zajos tapssal fejezte ki tetszését.

Végül a dalárda a „Tied vagyok, tied hazám“ kezdetű dal eléneklésével fejezte be a szép

*) Homér.

**) Schakespeare.

ünnepélyt, melynek rendezése körül *Törköly József* közs. isk. igazgató elismerésre méltó buzgalmat és fáradságot fejtett ki.

Városi közgyűlés.

Városunk képviselőtestülete július hó 31-én *Szabó György* polgármester elnöke alatt közgyűlést tartott, melyen a jegyzői tollal *Kishonthy Gyula* városi ügyész vitte.

Első tárgy volt a megyei székház építéséből kifolyólag kötött esereszerződés bemutatása. E szerződést a megye képviselőtestületében az alispán kötötte a várost képviselő polgármesterrel, s arról szól, hogy a város a mostani székházat 70215 frt értékben átveszi, s átadja a megyének a Huszár vendéglőt 24600 frt értékben; a város ad 1 millió 200000 darab téglát, ezrét 13 frtjával; a 45000 forintnyi különbözetet pedig a város 1901. márczius 1-ig megfizeti a megyének, mely a székházat 1901. augusztus 1-ig bérfizetés nélkül használja. Kiköti a város, hogy amennyiben az új székház ekkorra el nem készülne, tartozik a megye a városnak a fizetendő 45000 frt után 5% kamatot fizetni addig, míg az új helyiségeket el nem foglalja. E tárgyban különben 30 nap múlva új gyűlés lesz, melyen a végleges szerződés bemutatatik jóváhagyás végett.

A vásárlás bérbeadásáról szóló tanácsi javaslat is bemutatott. A legtöbbet ígért *Schweitzer Dávid* 7777 frt 77 kros ajánlatával szemben *Borbély Ferenc* 122 frt 23 krral magasabb, tehát 7900 frtről szóló utóajánlatot adott be. Ezt a közgyűlés elfogadta és azt határozta, hogy új árlejtést fog kitűzni.

Még *Benyo Lajos* városi aljegyző bejelentése tárgyalatott. Ő ugyanis nyugdíjaztatása iránt beadta kérvényét s míg ez elintézését nyer, különben is megrongált egészsége helyreállítására céljából két havi szabadságidő engedélyezését kéri. A közgyűlés a szabadságot megadta.

Végül *Lukács Géza* általános helyesléssel fogadott felszólalásában megsürgette a pokorági-utcai nyilvános ház máshová való elhelyezését és felhívta a figyelmet az utcákön bolyongó, csendes elmezavarban szenvedő *Hajdusiknera*, kinek kórházi vagy szegényházi elhelyezése ajánlatos volna. A polgármester megígérte, hogy mindkét ügyben intézkedni fog.

Hírek és vegyesek.

Katholikus gyűlés. *Szeman* Endre helybeli róm. kath. esperes-plébános híveit egyházközségi gyűlésre hívja össze f. hó 6-án délutánra a megyeház tanástermébe. A gyűlés tárgyát a róm. kath. elemi iskola fenntartása és hitoktatói állás rendszeresítése képezi. Nem szükséges hangsúlyoznunk, hogy a szónógen levő tárgy róm. kath. polgártársaink vitális érdekét képviseli, s épen ezért figyelmébe ajánljuk városunk róm. kath. lakóinak s különösen az intelligenciájának, hogy a gyűlésen saját érdekében megjelenni el ne mulassza. A ki a helyzettel ismerős és tudja, hogy az adók minden oldalról rohamosan szaporodnak, bizonyára nem fogja szem elől tévesztetni az anyagi érdekek kellő megóvását.

A segesvári ünnepről. Lapunk első helyén megemléztünk, miszerint vármegyénket a segesvári Petőfi emlékünnepségeken *Komáromy István* vm. aljegyző, *Dr. Szeless Ödön* tiszteletbeli ügyész és megyebizottsági tag képviselték. A vármegyei küldöttek tisztelegtek *Somogyi László* Nagy-Küküllő vármegye alispánjánál is, átadták Gömör-Kishont törvényhatóság üdvözlését, mire a hazafias missziók terén kiváló alispán örömeinek adott kifejezést, hogy hazánkban a magyar nemzeti ügy körül előkelő szerepet játszó törvényhatósága, Gömör-Kishont vármegye is elküldötte képviselőit, a melynek utján viszonyozza szívélyes és hazafias üdvözlését, s kéri egyuttal a törvényhatóságunkat, hogy minden hasonló erdélyrészi ünnepen továbbra is résztvegyenek, mert az erdélyrészi és kivált a küküllővidéki részek a magyar törvényhatóságok hazafias támogatására nagyon reája vannak utalva. Az alispán, valamint a helyi bizottság egyébként is küldöttségünk iránt minden tekintetben kiváló figyelmet tanusított.

Az új forgalmi főnök: *Kun Bertalan* m. hó 29-ikén városunkba érkezett, s egy napi itt tartózkodása alatt megvizsgálta a helybeli állomás ügykezelését.

Szövetkezeti értekezlet. Miskolcson vasárnap *Miklós Ödön* elnöke alatt a gazdák által alkotandó tűz- és jégbiztosítási szövetkezet ügyében népes értekezlet volt, melyen meggyékből *Szentiványi Árpád*, *Farkas Ábrahám*, *Samarjaj János* földbirtokosok és *Lakner László* gazd egyleti titkár vettek részt. Az értekezlet az eszme széles körben való propagálását elhatározta.

Halálozás. Városunk egyik derék, tisztos polgárasszonya *ö. Éva Jánosné* sz. Varga Zsuzsanna m. hó 29-én éjjel 67 éves korában, három heti betegség után elhunyt. Temetése hétfőn — 31-én — városunk polgárságának nagy részvéte mellett ment végbe. Az elhunytban *Varga Lajos* és *István* helybeli jóhírű iparos polgártársaink nagynénjüket gyászolják. Ők az általános örökösök, s — mint halljuk — az elhunyt általuk szépen gondoskodott a polg. olvasókörről is. Nyugodjék békében.

Lelenczház. Az országban több helyen építendő lelenczházak közül egyet, illetékes helyen városunkban terveznek. Ez ügyben — mint halljuk — vasárnap, 6-án *Tabódy József* és kir. kamarás, a „Fehér Kereszt”-egylet másodelnöke városunkba érkezik és alkalmas helyet fognak kiszemelni. Ez alkalomra megyénk főispánja is városunkba érkezik.

Athelyezés. *Oláh J.* feledi állomásfőnököt, áthelyezték Zolyomba, s helyére visszahelyezték a forgalmi főnökségtől *Fehér Sándor* volt feledi állomásfőnököt, ki mint az állomás előjárója már régóta közbeesülésnek örvend.

Főjegyző választás. A mult héten történt szavazatbontás alkalmával a felső-borsodi ev. ref. egyházmegye a megyénkbeli származásu *Szuhay* Benedek kápolnai lelkészt — ki gymnáziumunk egyik kiváló növendéke volt — választotta meg főjegyzőjévé.

Helyreigazítás. Lapunk mult számában megemlékeztünk arról, hogy a Garamvölgyi községeiből egy új közigazgatási főszozolgabírói járás alakították, felhozott, hogy ezen új főszozolgabírói állásra egyedüli jelölt *Tomory Géza* rozsnói jbeli tb. főszozlogabíró lenne. Az igazságnak megfelelően ki kell nyilatkoztatni, hogy illetékes helyről nyert értesülésünk szerint ezen tisztai állásra *Porubszky Imre* a rimaszécsi járás derék tb. főszozlogabírája is pályázik, s ekként — a mint látszik — itt is szavazás dönti el az állás betöltését. Megjegyezzük különben, hogy a garamvölgyi főszozlogabírói hivatal rendszeresítésének eszméje a m. kir. belügyminisztertunnál kedvező fogadtatásban részesült.

Főhercegi vendégek a dobsinai jégbarlangban. Kiváló látogatói voltak a világhírű dobsinai jégbarlangnak, m. hó 26-án. Frigyes főherceg — ki most Tátrafüreden időzik — egész családjával meglátogatta a jégbarlangot. Délután egy órakor érkezett a fenséges család kocsiokon a jégbarlangi vendéglő elé, hol *Hanvai I. Ede* tanár, a telep igazgatója és *Fejér Endre* vendéglős fogadták. Megérkezés után a fényes társaság az előre megrendelt dínérhez ült, melynek elköltése után *Hanvai* tanár kalauzólása mellett a jégbarlang megtekintésére indult. A esodás természetü tünemény a szó teljes értelmében elragadta a főhercegnőket s *Isabella* főhercegnő több fényképfelvételt is tett a barlangban. A barlangból való visszatérés után beirták nevüket a vendékönyvbe a következőleg: Frigyes főherceg, *Isabella* főhercegnő, *Mária-Krisztina*, *Mária-Anna*, *Henriette*, *Gabrielle*, *Isabella* főhercegnők. Ezután a páratlan szépségű sztraceni völgyön hajtatott végig a fenséges ur, honnan visszatérve az uzsonna elköltése után visszakocsiztak Tátrafüredre *Ferdinánd*, *Bulgária* fejedelme, mint *Murányi gróf*, incognitóban szintén itt tartózkodik a jégbarlang mellett, a *Coburg* hercegi család pusztamezői vadaskastélyában.

Jótekönyvezélu mulatság Várgedén. Rimaszombat és vidéke ifjúsága f. hó 6-án Várgedén, a fürdő vendéglő helyiségeiben a „Tompaszobor” javára táncmulatságot rendez — Belépti-díj személyenkint 1 korona. — A mulatság tombola, serpentin, confetti és nemzetközi világpóstával lesz egybekötve. — Kezdeté délután 5 órakor.

Műkedvelő előadás. Az itt időző főgymn. ifjúság f. hó 12-ikén *Molnár Józsefné* védnöksége alatt a gömörmezei gyermekmenház javára a *Három Rózsa* nagytermében táncmulatsággal egybekötött színelőadást rendez. Színe kerül *Kisfaludy* „Csalódások” cz. vígjátéka.

Diszgyakorlat. A helybeli önkéntes tűzoltóegylet a városi tűzoltókkal egyutt mult kedden az őrtorony mellett teljes felszereléssel diszgyakorlatot tartott, melynek tartama alatt *Gelle Barna* fényképező egy felvételen az egész gyakorlatot megörökítette. Innen a *Széchenyi-kertbe* vonult a tűzoltóság, s ott újabb felvételen a parancsnokságot és a legénységet nagy csoportképen fotografizták le.

Petőfi-ünnepély. A Máriaassy Lászlóné szül. *Farkas Erzsike* urnó önagysága védnöksége alatt álló „Tamásfalvai Petőfi egylet” saját körében szépen megünnepelte a mult hó 30-án koszorus költőnk: *Petőfi Sándor* halálának 50 éves évfordulóját. Az ünnepély tárgyszorozatot két szavaltat, évfelvasás és hazafias dalok képezték s közszóznával fejeztetett be a nap emléke.

Közigazgatási bejárás. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy *Balogfalától* a *Korlati* kőbányaig keskenyvágányu vasut létesíttessék. A vonal közigazgatási bejárása folyó hó 8-án megy végbe.

Életunt leány. Megirtuk lapunkban, hogy *Gyurovics Mária* helybeli 19 éves szobaleány m. hó 19-ikén marólugot ivott, s súlyos sérüléseivel beszállították a helybeli közkórházba, hol a leggondosabb ápolás daczára 29-ikén kiszenvedett. F. hó 1-én temették el a szülei házból a szerencsétlen véget ért leányt.

Színház. A színházat a lefolyt héten is meglehetősen látogatta közönségünk. Az előadásokról szóló referátát lapunk mai számából a közlemények halmaza kiszorította, s jövő számunkra marad. A jövő heti műsor is sokat ígér, s a közönség érdeklődését különösen felhívjuk a *Krasznay* holnapi juttaiomjátékára. — A kitünő színész a „Hypnotizált anyós” ezimű vígjátékot választotta benefice-ül.

Anyakönyvi kimutatás. A rimaszombati anyakönyvi hivatalnál f. év július havában következő születések, halálozások és házasságok jelentettek be: Született: összesen 16 gyermek. Ebből fiu 10, leány 6; élve: fiu 6, leány 6, halva: fiu 4; törvénytelen fiu 6, leány 3; törvénytelen fiu 4, leány 3 — *Elhaltak:* *Szűcs András* 2 hónapos, *Varga Gyula* 2¹/₂ éves, **Musuka Hermina* 18 éves, **Gyömbér Ignác* 28 éves, *Banya Antal* 4 éves, *Péter Ilona* 7 hónapos, **Vidinszki János* 62 éves, **Amburuzs Zsuzsanna* 45 éves, *ö. Zehery Gáborné* 73 éves, *Kökény Mária* 15 napos, *ö. V. Singer Peterné* 68 éves, ifj. *Czakó István* 14 hónapos, *Banyák Ferenc* 7 hetes, *ö. Éva Jánosné* 65 éves, **Gyurovics Mária* 19 éves, *Turhányi Sára* 4 hónapos, **Deme Lajos* 26 éves, *Czeber Géza* 4 hónapos, *Utónév nélkül halt el* *Frommer Herman* gyermeke. A *gal jelöltek a Gömörmezei közkórházban haltak el. — *Házasságot kötöttek:* *Bodoky Ödön* és *Filyo Dorottya*, vegyes vallásuak. *Ulmer Rudolf* és *Schön Malvin*, egy vallásuak.

Halálos sérülés. Még f. év márczius közepén történt, hogy *Felső-Szuhán Deme Lajos* 27 éves napszámóst *Kiszel Imre*, *Kiszel József* és *Raki János* napszámosok megtámadták és baltával a czombesontját kettévágták. A sérülés oly súlyos volt, hogy a különben is satnya legény mult hó 31-én a helybeli közkórházban meghalt. A hullán folyó hó 2-án törvényszéki boncolást végeztek.

Halálos baleset. Rimabányán f. hó 1-én a vasuti állomáson *Binesák András* munkás két terherkocsi közé szorult, s szörnyet halt. A főszozlogabírói hivatal az esetről távirati jelentést tett a bíróságnál, mely hivatva lesz kideríteni, nem forog-e fenn vétkes gondatlanság. A hullá törvényszéki boncolása elrendeltetett.

Panasz. Lapunk egyik munkatársa panaszos levelet küldött hozzánk, melyben elmondja, hogy a városi kertész a multkori tűzoltói díszünnepély alkalmából megrovandó kihívó viseletet tanusított az önkéntes tűzoltóegylestül egyik parancsnokával szemben. — Amennyiben, úgy halljuk, hogy a kertésznek a közönséggel szemben tanusított magatartása már máskor is kifogásolható volt, ez uton hívjuk fel a városi tanács figyelmét a nevezett megintésére, annál is inkább, mert jelen esetben igazatalanul és elítélendően viselkedett a hatalmi körrel felruházott tűzoltóparancsnokság egyik derék tagjával szemben.

Tompaszobor Feketehegyen Mint az előző években, úgy az idén is kegyeletesen áldozott a feketehegyi fürdő közönsége *Tompá Mihály*-ra, a költő-pap emlékének. A mult szombaton lélekemelő ünnepélyt tartott, mely két részből állt. Délután a gyönyörű koszorúkkal s a költő sírjáról szedett virágokkal díszített *Tompaszoborhoz* vonult a díszes közönség, hol elénekelt a *Hymnus*, majd áhitattal hallgatta meg *Szél Kálmán* nagyszalontai ev. ref. esperes magas szárnyalásu imáját, mely után *Hollósy István* (Kaposvárról) szavaltat el ez alkalomra irt ódáját, *Engelthaler M. k. a.* pedig *Tompá* egyik költeményét szavaltat. Este a merényi iskolásfiúk és a *Rimaszombatban létesítendő Tompaszobor* javára hangverseny tartatott a gyógyteremben, mely alkalommal *Cziegler Erzsike* k. a. (Budapestről) és *Dobsa I.* zongorajátékában gyönyörködött a közönség. Közreműködtek még *Lammer Ferencné* (czimbalom) és *dr. Papp Dezső*. Előadás után táncmulatság volt. A mulatság jövedelmeként *ö. v. Lomniczy Vilmosné* urnó az alispáni hivatalhoz 15 frtot küldött.

Gyanus haláleset. *Sajó-Püspökiben* mult hó 28-án a *Sajóból* egy ismeretlen ember hulláját fogták ki, melynek feje erős zsineggel a térdeihöz volt kötve. A hullában id. *Csizi László* holttestét ismerték fel, s 30-án törvényszéki boncolást végeztek rajta. A körülményekből arra lehet következtetni, hogy az illető öngyilkos volt, s jó uszó lévén, attól tartott, hogy a végso veszedelemben kiuszik a partra. Ezért kötözte fejét terdéhez s így ölte magát a vízbe.

Színelőadás Tamásfalván. A Máriaassy Lászlóné szül. *Farkas Erzsike* urnó önagysága védnöksége alatt álló „Tamásfalvai Petőfi-egylet”, miként a mult ében, úgy az idén is, saját tőkéjének gyarapítása céljából folyó hó 13-án a „Gonduló” vendéglő helyiségeiben táncmulatsággal egybekötött színelőadást rendez. Színe kerül *Lukács Sándor* maraandó becsü népsziműve: „A vereshaju”. Kérjük e helyütt is a nagyérdemű közönséget, hogy a nemes ügtyől ne tagadja meg szives pártfogását.

Előmunkálati engedély meghosszabbítása. A kereskedelemügyi miniszter a kassa tornai h. é. vasut részvénytársaságnak, a kassa-tornai h. é. vasut Torna állomásától *Görgő*, *Almás*, *Krasznahorka* és *Hosszszurét* irányában a magyar kir. államvasutak *Rozsnó* állomásáig, esetleg *Berzete* megállóhelyéig, tervezett helyierdekü vasut *Bodoka* állomásától a tervezett *Dernővölgyi* helyierdekü vasutba beágazólag *Kovácsvágásig* vezetendő gőzmozdonyu helyierdekü vasutvonalra az előmunkálati engedély érvényét a lejáratóll számítandó további egy év tartamára meghosszabbította.

Egyéves önkénteseknek teljesesen szabályza szerinti *egyenruhák*at legegységesebb kivitelben, jutányos árak mellett készít *Steinfeld* és *Fischer szabó-czeg Miskolcson*. Alapítottatott 1840-ik ében. — Ugyanott tisztá gyapjukelmék, valamint vízmentes köpeny-szövetek nagy választékban raktáron vannak és a legújabb angol divatu ruhák izlésteljesen készítettnek. — Nevezett czeg szövetmintákat készséggel küld bérmentve.

Elszámolás. A rimaszécsi önkéntes tűzoltóegylet által 1899. évi július hó 9-én tartott nyári mulatság következő eredményt adta.

Bevétel: I. Rendes belépő-díjkból 74 frt — kr.
II. Felülfizetésekéből 36 frt 70 kr.

Összesen 110 frt 70 kr.

Kiadás 36 frt 07 kr.

Tiszta jövedelem 74 frt 63 kr.

Felülfizettek: *Marikovszky Géza* egyleti elnök 9 frtot, *Leitgeb János* 2 frtot, *Molnár Miklós*, *Lefkovic Lajos*, *Reich Lajos* 1 frt 50—1 frt 50 krt, *Frics Ferenc*, *Feledy Ferenc*, *Kozma Zoltán*, *Lamos Lajos*, *Ujházy Kálmán*, *Szögedy László*, *Boros István*, *Kellner Pál* 1—1 frtot, *Institoris Endre*, *Szabó Elemér*, *Klaniczay Kálmán*, *Fábray Vilmos*, *Divianszky Gyula*, *Lozinák János*, *Orbán András*, *Mindszenty Kálmán*, *Kóródy N.*, *Lóska Sándor*, *Dr. Molnár Ferenc*, *Huminanszky János*, *Juhász István*, *Farkas Ferenc*, *Jaczo István*, *Nagy József*, *Mideter István*, *Lukács Gergely*, *Kuckta Pál*, *Vildiger N.*, *Róth David*, *Hegedüs Kálmán*, *Pademicher N.*, *Sproho János* 50—50 krt, *Grózer Árpád* 30 krt, *Gál István*, *Boros Erzsébet* 20—20 krt, *Mészáros Magdolna*, *Varga András*, *Sósik János*, *Boros Géza*, *Lóska Sándor* 10—10 krt, — mely áldozatért, valamint a tömeges látogatásért köszönetet mond az egylet nevében *Csorba Kálmán*, főparancsnok és *Krakovic János*, pénztárnok.

Felelős szerkesztő: LUKÁCS GÉZA.

Magán-hirdetések.

Eladó.

A **Tompá Mihály-** és **Jánosi-utca** sarkán levő házak, továbbá a „Szarvas” szőlőhegyen levő szőlő a hozzátartozó szántóföld és rétrel, valamint a káposztaföldek között levő szántóföld szabad kézből eladó. — Venni szándékozók értekezhetnek **Zehery László** vagy **Zehery Gabriella** tulajdonosokkal.

Árverési hirdetés.

2627/1427. — Szab. Rimaszombat r. t. városának tulajdonát képező

alsó vizi malma,

mely a rimaszombati 516. számú telekjegyzőkönyvben foglaltatik, a hozzá tartozó épületek, felszerelések, berendezések és 5728 □-ól kiterjedésű réttel **folyó 1899. évi augusztus hó 8-ik** napján d. u. 2 órakor a városi tanásteremben tartandó nyilvános szóbeli árverés útján a legtöbbet ígérőnek elfog adatni.

Mely árverésről a venni szándékozók azzal értesítettnek, hogy írásbeli zárt ajánlataikat, a jelzett nap déli 12 órájáig, a polgármesteri hivatalhoz beadhatják, és ugyanott az árverési feltételek is, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt szab. Rimaszombat r. t. város tanácsának, 1899. évi július hó 14-én tartott üléséből.

2-2 **Szabó György**, polgármester.

Tombola Csizben.

Minden esütörtökön **tombola**, 200 darab szép nyeresémi-tárgygyal; rendezi az **Első Csizi Bazár a fürdővendéglőben.**

Kocsikenőcs és vazelin.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy **Tornalynán egy kocsikenőcs- és vazelin-gyárat** létesítettem.

Szolgálok igen jó minőségű árut jutányos ár mellett.

Kiváló tisztelettel

BLICZ GÉZA.

2-*

Kiadó lakás.

Rimaszombatban, a Kossuth Lajos-utca 11-ik sz. alatti utcái lakház, mely áll 3 szoba, alkoven, előszoba s a szükséges mellékhelyiségekből: **nov. 1-ére bérbeadó.**

Értekezethi helyben **Szlávy Frigyes** úrral vagy a tulajdonos **Dr. Gaál Gusztávv**al Tornalynán.

1-2

Bank-kölcsön közvetítő iroda WEISZ SAMU

órás- és ékszerésznél Losonczon.

Közvetít ingatlanokra kölcsönöket

15-20 egész 50-60 évi visszafizetésre,

annuitás 3 1/2, 4 és 4 1/2 %-ra.

Konvertál minden összeget

300 forinttól fölfelé

előleges kiadás nélkül.

Közvetítési díj mérsékelt és lebonnyítás után fizetendő.

Káptalani kölcsönöket

6%-ra, évenként egyszeri utólagos kamatfizetéssel.

Levélbeli kérdésekre felvilágosítással szívesen szolgálunk.

6-12

CSERÉPKÁLYHÁK

a híres zsaluzsányi tűzmentes agyagból elkészítve, nagy választékban kapható

Braun Zsigmond

vaskereskedésében
Rimaszombatban.

A kályhák esiszolva állíttatnak.

1-3

A kőbányai

Király-Sörfőző részv.-társaság

„Góliát“

MALÁTASÖRE

a legegészségesebb, legtáplálóbb és legkellemesebb üdítő ital.

Dr. Korányi és Dr. Kétly egyetemi tanár urak gyógyezelokra is ajánlják és idegbajokban, vérszegénységnél, emésztési zavaroknál, gyengeségnél stb. kiváló sikerrel használtatik.

13-30

Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Óvakodjunk utánzatoktól.

Eredeti minőségben kapható Rimaszombatban **Heksch Bertalan** fűszerkereskedésében.

Tanulóul

Egy 13-14 éves ifju, ki magyarul jól olvasni és a helyesírás szabályai szerint írni tud, tanulóul e lap nyomdájában azonnal felfogadtatik.

Hirdetés.

2679. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a csetnekölgyi helyi érdekű vasút részvény-társaság kisajátítónak **Miklóssy József és társai ellen**, Pelsőcz község határában kisajátított területek kártalanítása iránti kisajátítási ügyében a pelsőczyi 746. számú tjkvben foglalt Miklóssy Amália tulajdonául felvett 1776., 1777. és 1778. hrsz. a pelsőczyi 452. sz. tjkvben foglalt Miklóssy József és neje szül. Klein Amália tulajdonául felvett 1760., 1772. hrsz., — a pelsőczyi 561. sz. tjkvben foglalt Radvánszky Károly tulajdonául felvett 1774. hrsz. a bemutatott tervrajzban és kisajátítási összeírásban megjelölt birtokrészekre a

kártalanítási eljárás

megtartására **1899. évi július hó 28-ának** délelőtti 9 órája a helyszíne **Pelsőczön** a városházánál tüzetik ki, arra az összes érdekelt, valamint a távollevők és ismeretlen tartózkodásuk képviselőit kirendelt ügygondnok Institorisz Endre rimaszombati ügyvéd oly figyelmeztetéssel idéztetik, hogy elmaradásuk a kártalanítás fölötti érdemleges határozat meghozatalát nem fogja gátolni.

Kir. Törvényszék Rimaszombatban, 1899. jul. 2.

(P. H.)

Kubinyi, kir. tszéki elnök.

Törköly, kir. tszéki jegyző.

3-3

LÓVERSENYEK

Tátra-Lomniczon

1899. augusztus 9., 10., 12. és 13-án a „Magyar Lovaregylet“ által rendezve, kezdetük mindig **d. u. 3 óra 45 perczkor.**

A közlekedés a Kassáról reggeli 10 óra 20 perczkor induló személyvonattal történik, a mely 2 óra 35 perczkor érkezik Poprád-Felkára, a honnét 2 óra 40 perczkor indul, továbbá különvonat a versenyterre, hova 3 órakor érkezik.

Vissza 6 óra 50 perczkor indul a különvonat Poprád-Felkára és onnét 7 óra 10 perczkor Kassára, Tátra-Lomniczról indul 2 óra, 2 óra 50 percz, 3 óra 25 percz Versenyterre érkezik 2 óra 20 percz, 3 óra 10 percz, 3 óra 44 percz. Versenyterrről vissza indul 6 óra 45 percz, 7 óra 30 percz, 8 óra 27 percz. Tátra-Lomniczra érkezik 7 óra 05 percz, 7 óra 50 percz, 8 óra 55 perczkor.

Augusztus 11-én d. u. 5 órakor jótékonyzélú bazárral egybekötött kocsis- és kerékpár-virágkorzó Tátra-Lomniczon.

Helyárok a versenyterre: I-ső hely 3 frt, II-ik hely 1 frt, III-ik hely 20 kr.

Jegyek kaphatók Tátra-Lomniczon Kuzsman Gyula bazárjában, és a versenynapokon Tátra-Lomniczon a **versenyterren. — Restaurációk az I. és II. helyen, szintegy totalisateurók, bookmaker és katonazene**

1-2

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődeje Kassán, Vám-utca 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jöhrinevű gépeit a **nyári idényre**, nevezetesen:

Cséplőkészleteit könnyű járassal járgány vagy gözmozdony általi hajtásra.

Kézi cséplőgépeit, járgányhajtásra is alkalmazva, szalmarázó készülékkel vagy a nélkül. **Backer- és magtárrostait**, továbbá mindennemű **szivattyúkat, gőzgépeket és gőzkazánokat. Szeszgyár-berendezéseket**, m. p. **Henze-főzők, kavaro készületeket, maláta- és burgonya-zúzókat, malomberendezéseket** stb.

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét tartjuk állandóan. Gazdasági gépeink képes- és bérmentve küldjük.**

3-6

